

Luotu 30.8.2018
Päivitys 26.2.2021, 6.2.2023
29.4.2024

Iisalmen kaupungin toimintamalli sisäilma-asioissa

Taustaa

Ihminen viettää lähes 90 prosenttia ajastaan sisätiloissa. Suurimman osan tästä ajasta ihminen viettää yleensä kotonaan, mutta merkittävä osa sisätiloissa vietetystä ajasta kuluu myös muualla, esimerkiksi työpaikalla tai julkisissa palvelurakennuksissa.

Hyvälaatuinen sisäilma tukee hyvinvointia ja jaksamista, käyttäjät ovat siihen tyytyväisiä eikä siitä aiheudu käyttäjille terveydellisiä haittoja. Terveellinen sisäilma on hajutonta, pölytöntä, vedotonta, lämpötilaltaan miellyttävää ja melutonta eikä se sisällä mitään haitallisia aineita.

Huono sisäilma voi aiheuttaa monenlaisia oireita. Oireet voivat olla limakalvojen ja hengitysteiden ärsytysoireita tai yleisoireita, kuten päänsärkyä. Tyypilliset sisäilmaoireet ovat siis hyvin tavallisia oireita, jotka voivat johtua monesta muustakin syystä kuin huonosta sisäilmasta. Vakavan oireilun syiden selvittäminen on terveydenhuollon ammattilaisten tehtävä. Rakennukseen liittyvät selvitykset ovat puolestaan kiinteistönomistajan vastuulla. Sisäilman laatua voidaan selvittää vain rakennusta tutkimalla. Sisäilmatilanteen selvittäminen on hankalaa, koska suorat mittaus- ja arviointimenetelmät puuttuvat. Olosuhdehaittojen tutkiminen on ongelmallista myös siksi, että syy-seuraussuhteiden osoittaminen on epävarmaa. Tällä hetkellä ei ole käytettävissä sellaista lääketieteellistä tutkimusta, jonka perusteella voidaan varmuudella ja yksiselitteisesti osoittaa ihmisen oireiden johtuvan rakennuksen sisäilmasta. Juuri nämä asiat tekevät olosuhdehaittojen ratkaisemisesta haastavan tehtävän, jossa onnistuminen edellyttää moniammatillista yhteistyötä.

Sisäilmasta johtuva sairastuminen ja oireilu ovat yksilöllisiä. Yksi sairastuu jo lyhyen altistumisen jälkeen, toinen saa vain lieviä oireita ja kolmas ei oireile lainkaan. Altistumisen alkuvaiheessa olosuhdehaittoihin liittyvät oireet yleensä helpottavat tai häviävät, kun ihminen poistuu niitä aiheuttavasta tilasta. Vakavasti sairastuneet voivat saada oireita myös muissa rakennuksissa kuin mistä altistus on peräisin. He voivat lisäksi herkistyä esimerkiksi hajuille ja kemikaaleille.

Kohdekohtainen moniammatillinen sisäilmatyöryhmä

Olosuhdehaittojen monitahoisen luonteen takia on tarpeen, että sisäilmatilanteen ratkaisu alistetaan kohdekohtaiselle moniammatilliselle sisäilmatyöryhmälle. Tämä

Luotu 30.8.2018

Päivitys 26.2.2021, 6.2.2023

29.4.2024

työryhmä toimii sisäilmatilanteen käsittelyelimenä. Ryhmän tehtävänä on luoda suunnitelma sisäilmatilanteen ratkaisemiseksi, seurata ja ohjata suunnitelman toteuttamista sekä vastata sisäilmaan liittyvästä tiedotuksesta. Kohdekohtaisen moniammatillisen sisäilmatyöryhmän ohjeellinen kokoonpano on seuraava:

- Työterveyden edustus; työterveyslääkäri ja/tai työterveyshoitaja
- Työkykykoordinaattori
- Työsuojelun edustus; työsuojelupäällikkö ja kohteen työsuojeluvastuualue
- Terveydensuojeluviranomaisen edustus; ympäristöterveystarkastaja
- Käyttäjäorganisaation edustus; nimetään tapauskohtaisesti
- Toimitilat -vastuualueen edustus; nimetään tapauskohtaisesti
- Muut mahdolliset jäsenet; nimetään/kutsutaan tapauskohtaisesti. Esim. oppilaitosten kouluterveydenhuolto.

Kohdekohtaisen moniammatillisen sisäilmatyöryhmän koollekutsujana toimii työkykykoordinaattori, puheenjohtajana Toimitilat -vastuualueen edustaja ja sihteerinä käyttäjäorganisaation edustaja. Työryhmä voi tarvittaessa kutsua kokouksiinsa kuultavaksi muita asiantuntijoita ja henkilöitä.

Sisäilma-asioiden ohjausryhmä

Yleisemmällä tasolla Iisalmen kaupungin sisäilma-asioita käsittelee kaupungin sisäilma-asioiden ohjausryhmä. Ohjausryhmän tehtäviin kuuluvat muun muassa toimintamallin käyttöön liittyvä tiedotus, toimintamallin noudattamisen ja toimivuuden seuranta, toimintamallin päivittäminen ja kehittäminen, kaupungin rakennusten sisäilmatilanteen säännöllinen seuranta, ennaltaehkäisevän toiminnan koordinointi sekä yhteydenpito eri sidosryhmien välillä. Ohjausryhmä kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa tai tarvittaessa ja sen kokouksista laaditaan pöytäkirja. Pöytäkirjat lähetetään tiedoksi kaupunginhallitukselle, tekniselle lautakunnalle, sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle sekä kaupungin yhteistyöryhmälle. Ohjausryhmän kokoonpano on seuraava:

- Teknisen ja ympäristötoimialan toimialajohtaja
- Sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimialajohtaja
- Toimitilat vastuualueen edustus
- Rakennustarkastaja
- Työkykykoordinaattori
- Terveydensuojeluviranomaisen edustus; ympäristöterveystarkastaja
- Työsuojelun edustaja; valtuutetut nimeävät edustajan keskuudestaan
- Työterveyden edustus; työterveys nimeää edustajansa

Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii Toimitilat vastuualueen päällikkö ja sihteerinä työkykykoordinaattori. Ohjausryhmä voi kutsua kokouksiinsa kuultavaksi muita asiantuntijoita ja tai henkilöitä tarvittaessa.

Luotu 30.8.2018
Päivitys 26.2.2021, 6.2.2023
29.4.2024

Sisäilmaprosessit

Olosuhdehaitan epäilyvaihe

Yleistä

Kun kiinteistön käyttäjä havaitsee kiinteistössä näkyvän vaurion, poikkeavan hajun tms. epäkohdan ja haluaa ilmoittaa tästä eteenpäin, tulee hänen olla yhteydessä kiinteistön yhteyshenkilöön. Kouluissa yhteyshenkilönä toimii koulun rehtori/johtaja, päiväkodeissa päiväkodin johtaja ja muissa kiinteistöissä erikseen nimetty yhteyshenkilö. Yhteyshenkilö tai havainnon tehnyt henkilö itse tekee havainnosta kiinteistöhuoltokutsun, joka löytyy kaupungin www-sivulta tai intranetistä.

Kun työntekijä oireilee

Oireileva työntekijä ilmoittaa toimintayksikkönsä esihenkilölle epäilevänsä, että oireet johtuvat työpaikan sisäilmaolosuhteista. Toimintayksikön esihenkilö ohjaa oireilevan

Luotu 30.8.2018

Päivitys 26.2.2021, 6.2.2023

29.4.2024

työntekijän työterveyshuoltoon, josta on mahdollista saada lääkärinlausunto.

Olosuhdehaittailmoituksen voi tehdä myös ilman lääkärinlausuntoa.

Työterveyslääkärillä käyntiä kuitenkin suositellaan. Mikäli oireilu johtuu sisäilmasta, on kyse työhön liittyvästä terveyshaitasta ja sen on hyvä olla työterveyshuollon tiedossa.

Oireilun taustalla voi joskus olla myös hoitoa vaativa sairaus ja se hoidetaan aina ensin.

Joskus koettu oireilu voi hävitä taustalla olevan sairauden hoidolla. Jos näin ei

tapahdu, kirjoitetaan työterveydessä lausunto koetusta oireilusta.

- Oireileva työntekijä täyttää olosuhdehaittailmoituslomakkeen (vaatii vahvan tunnistautumisen) ja näyttää mahdollisen lääkärinlausunnon yksikön esihenkilölle. Lääkärinlausunto palautetaan työntekijälle. Lomake ohjautuu kirjaamoon.
- Kirjaamo kirjaa ilmoituksen ja lähettää sen toimeksiantona henkilön esihenkilölle, Toimitilat-vastuualueen sisäilma-asioista vastaavalle, toimialan työsuojeluvaltuutetulle ja työkykykoordinaattorille.
- Esihenkilö tekee lääkärintodistuksen esittämisestä merkinnän asianhallintajärjestelmään.
- Jos oireilu on voimakasta eikä oireilua ole voitu terveydenhoidollisin toimenpitein helpottaa, pyrkii työnantaja yksilöllisin ratkaisuin tukemaan työntekijän mahdollisuuksia työn tekemisen jatkamiseen.
- Kun kyseessä on vuokratila, välitetään tieto tulleesta ilmoituksesta myös kaupungin isännöitsijälle, joka on yhteydessä yksikön esihenkilöön ja vuokranantajaan.

Kun koulun oppilas oireilee

Oireileva oppilas tai hänen huoltajansa ilmoittaa opettajalle epäilevänsä, että oireet johtuvat koulun sisäilmasta. Opettaja ohjaa oireilevan oppilaan / huoltajan olemaan yhteydessä terveydenhuoltoon, josta pyydetään lääkärin lausunto. Lausunnon tarkoitus on saattaa oppilaan oireilu koulun tietoon. Lääkärin lausunto tarvitaan, mikäli on tarpeen tehdä erityisiä opetusjärjestelyjä. Olosuhdehaittailmoituksen voi tehdä myös ilman lääkärinlausuntoa.

- Oppilas/alaikäisen oppilaan huoltaja täyttää olosuhdehaittailmoituslomakkeen (vaatii vahvan tunnistautumisen) ja näyttää mahdollisen lääkärinlausunnon koulun rehtorille. Lääkärinlausunto palautetaan ilmoituksen tekijälle. Lomake ohjautuu kirjaamoon.
- Kirjaamo kirjaa ilmoituksen ja lähettää sen toimeksiantona Toimitilat - vastuualueen sisäilma-asioista vastaavalle, koulun rehtorille ja tiedoksi myös terveydensuojeluviranomaiselle.
- Rehtori tekee lääkärinlausunnon esittämisestä merkinnän asianhallintajärjestelmään.
- Rehtori antaa tiedon ilmoituksesta kouluterveydenhoitajalle, joka on yhteydessä oppilaaseen.

Luotu 30.8.2018

Päivitys 26.2.2021, 6.2.2023

29.4.2024

- Jos oireilu on voimakasta eikä oireilua ole voitu terveydenhoidollisin toimenpitein helpottaa, pyrkii koulu yksilöllisin ratkaisuin tukemaan oppilaan koulunkäyntiä.
- Kun kyseessä on vuokratila, välitetään tieto tulleesta ilmoituksesta Iisalmen kaupungin isännöitsijälle, joka on yhteydessä yksikön esihenkilöön ja vuokranantajaan.

Kun varhaiskasvatuksessa oleva lapsi oireilee

Oireilevan lapsen huoltaja ilmoittaa päiväkodin johtajalle epäilevänsä, että oireet johtuvat päiväkodin sisäilmasta. Päiväkodin johtaja ohjaa huoltajaa olemaan yhteydessä terveydenhuoltoon. Huoltajien toivotaan toimittavan lääkärin lausunto oireilusta päiväkodin johtajalle.

- Lapsen huoltaja täyttää olosuhdehaitailmoituslomakkeen (vaatii vahvan tunnistautumisen) ja näyttää mahdollisen lääkärinlausunnon päiväkodin johtajalle. Lääkärinlausunto palautetaan ilmoituksen tekijälle. Lomake ohjautuu kirjaamoon.
- Kirjaamo kirjaa ilmoituksen ja lähettää sen toimeksiantona Toimitilat - vastuualueen sisäilma-asioista vastaavalle, päiväkodin johtajalle ja tiedoksi myös terveydensuojeluviranomaiselle.
- Päiväkodin johtaja tekee lääkärinlausunnon esittämisestä merkinnän asianhallintajärjestelmään.
- Jos oireilu on voimakasta eikä oireilua ole voitu terveydenhoidollisin toimenpitein helpottaa, pyrkii varhaiskasvatus yksilöllisin ratkaisuin tukemaan lapsen osallistumista varhaiskasvatukseen.
- Kun kyseessä on vuokratila, välitetään tieto tulleesta ilmoituksesta kaupungin isännöitsijälle, joka on yhteydessä yksikön esihenkilöön ja vuokranantajaan.

Kun muu käyttäjä oireilee

Oireileva henkilö voi tehdä vapaamuotoisen ilmoituksen kaupungintalon kirjaamoon kirjaamo@iisalmi.fi Kirjaamo toimittaa ilmoituksen kaupungin isännöitsijälle. Alaikäisen puolesta ilmoituksen tekee hänen huoltajansa.

Vaihe 1 Esiselvitykset - Alustava tilannearvio olosuhdehaitasta

Toimitilat-vastuualueen kunnossapitopäällikkö nimeää tarkastusryhmän, joka tekee kohteeseen tarkastuksen. Kunnossapitopäällikkö sopii toimintayksikön esihenkilön kanssa tarkastuksen aikataulun ja esihenkilö tiedottaa tarkastuksesta toimintayksikössä. Tarvittaessa kunnossapitopäällikkö hankkii ryhmän tueksi rakennusterveysasiantuntijoita.

Tarkastusryhmä suorittaa kohteessa tarkastuksen olosuhdehaitan yksilöimiseksi ja

Luotu 30.8.2018

Päivitys 26.2.2021, 6.2.2023

29.4.2024

syyn löytämiseksi. Samassa yhteydessä tarkastellaan tarvittaessa myös kiinteistön siivouksen laatua. Siivouksen laatutason selvityksestä vastaa kaupungin siivoustyönohjaaja.

Hyvä tavoiteaika tarkastustoimenpiteiden käynnistämiseksi on kaksi viikkoa ilmoituksen vastaanottamisesta. Tyypillisesti esiselvitysaihe on kestoaltaan noin 1 – 1,5 kuukautta.

Vaiheen 1 lopputuloksena määritetään vaihtoehtoiset jatkotoimenpiteet:

- Mikäli olosuhdehaitan aiheuttaja on saatu selville ja se on sellainen, että se voidaan korjata helposti ja nopeasti jo vaiheen 1 yhteydessä, edetään suoraan vaiheeseen 4 eli seurantavaiheeseen. Tässä tapauksessa seurantavaiheessa noudatetaan ns. kevennettyä seurantamenettelyä.
- Mikäli olosuhdehaitan aiheuttaja on saatu selville, mutta sen korjaaminen edellyttää erillistä korjaussuunnittelua ja merkittäviä korjaustoimenpiteitä, siirrytään vaiheeseen 3 tavoitteet, suunnittelu ja toteutus. Tässä tapauksessa työkykykoordinaattori kutsuu koolle kohdekohtaisen moniammatillisen sisäilmatyöryhmän.
- Mikäli olosuhdehaitan aiheuttajaa ei ole saatu selville ja sen selvittämiseksi tarvitaan jatkotutkimuksia ja -selvityksiä, siirrytään vaiheeseen 2 Selvitykset ja ongelman määrittely. Tässäkin tapauksessa työkykykoordinaattori kutsuu koolle kohdekohtaisen moniammatillisen sisäilmatyöryhmän.

Toimintayksikön esihenkilö ja tarkastusryhmä sopivat ja vastaavat viestinnästä ja tiedottamisesta vaiheen 1 aikana.

Vaihe 2 Selvitykset ja ongelman määrittely

Tarkempiin selvityksiin joudutaan niissä tapauksissa, joissa olosuhdehaitan aiheuttajaa ei ole saatu selville esiselvityksissä. Tässä vaiheessa korostuu työkykykoordinaattorin kokoon kutsuman kohdekohtaisen moniammatillisen sisäilmatyöryhmän rooli.

Kohdekohtainen moniammatillinen sisäilmatyöryhmä:

- Määrittelee ryhmän toiminnan tavoitteet.
- Määrittelee ryhmän eri osapuolten roolit ja vastuut.
- Sopii viestinnän ja tiedottamisen työnjaosta ja toteuttamisesta.

Luotu 30.8.2018

Päivitys 26.2.2021, 6.2.2023

29.4.2024

- Selvittää/selvityttää sisäilmaongelman laajuuden ja aiheuttajan. Käyttää selvitystyössä apunaan pätevyysvaatimukset täyttävää rakennusterveysasiantuntijaa olosuhdehaitan virallisena puolueettomana lausunnonantajana ja tarvittavia tutkimusmenetelmiä.
- Tekee/teettää ehdotuksen korjaus- ja jatkotoimenpiteistä.
- Tekee/teettää tilojen käytön ja terveydellisen riskin arvioinnin.
- Ehdottaa tarvittavia käyttäjien suojaustoimia.
- Ehdottaa tarvittaessa siirtymistä väistötiloihin.

Sisäilmatyöryhmä päättää, onko tarpeen teettää laajempaa kyselyä olosuhdehaittaepäilyn laajuuden ja tyyppin selvittämiseksi. Jos on, työpaikan esihenkilö teettää yhteistyössä toimitilat-vastuualueen / työterveyden kanssa kaikille ko. toimipisteen työntekijöille oirekyselyn. Käytettävän oirekyselymallin valitsee sisäilmatyöryhmä tapauskohtaisesti. Eräs yleisesti käytetty kyselymalli on esimerkiksi Örebro – kysely. Koululaisten ja varhaiskasvatuksessa olevien lasten kohdalla voidaan soveltaa esimerkiksi THL:n kehittämiä huoltajille kohdennettuja kyselyjä.

Toimitilat -vastuualue toteuttaa tarvittavat suojaustoimet, kuten esimerkiksi järjestää akuutit korjaukset, hankkii ilmanpuhdistimet, säätää rakennuksen painesuhteet jne.

Kustannuksiltaan merkittävässä kohteissa Toimitilat -vastuualue toteuttaa päätöksentekoa varten vertailulaskelmat korjauskustannuksista ja muista tilanhankintamuodoista.

Vaiheen 2 lopputuloksena syntyy päätös siitä, edetäänkö prosessissa vaiheeseen 3 vai ei. Kysymykseen voi siis tulla myös rakennuksesta luopuminen, jolloin sisäilmatilanteen ratkaisuprosessi päättyy ja siirrytään erilliseen tilanhankintaprosessiin. Kysymykseen voi tulla myös tilanne, jossa käyttäjät oireilevat, vaikka rakennusta tutkittaessa sen on todettu olevan olosuhteiltaan kunnossa. Tällaisessa tilanteessa sisäilmatyöryhmä suunnittelee tarvittaessa kohteeseen soveltuvan olosuhteiden jatkoseurannan, jonka tavoitteena on varmistaa rakennuksen toimivuus.

Vaihe 3 Tavoitteet, suunnittelu ja toteutus

Kun on tehty päätös tilojen korjaamisesta, vie Toimitilat -vastuualue korjaushanketta/ korjausprojektia eteenpäin teknisen toimialan normaalin hanke- ja projektiohjeistuksen mukaisesti. Mikäli korjausten ajaksi tarvitaan väistötiloja, vastaa niihin liittyvistä järjestelyistä Toimitilat -vastuualueen isännöitsijä.

Kohdekohtaisella moniammatillisella sisäilmatyöryhmällä on tärkeä rooli myös tässä vaiheessa. Sisäilmatyöryhmän tehtävänä on varmistaa, että kaikki prosessin aiemmissa

Luotu 30.8.2018

Päivitys 26.2.2021, 6.2.2023

29.4.2024

vaiheissa kerätty olennainen tieto on korjaussuunnittelijoiden käytössä.

Korjaushankkeiden suunnittelu- ja työmaakokouksiin kutsutaan mukaan käyttäjäorganisaation edustus sekä tarvittaessa myös muita tahoja kohdekohtaisesta moniammatillisesta sisäilmatyöryhmästä. Korjaukset suunnitellaan ja toteutetaan Terve Talo - periaatteita noudattaen. Pieniä korjauksia lukuun ottamatta korjaushankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään rakennusterveysasiantuntijaa. Korjausmenetelmästä riippuen, voi toteutusvaiheessa olla tarpeen tehdä laadunvarmistusmittauksia ja tutkimuksia.

Korjattavissa toimitiloissa olevan irtaimiston pois siirtäminen/mahdollinen säilyttäminen/mahdollinen käytöstä poistaminen tapahtuu käyttäjäorganisaation ja Toimitilat - vastuualueen yhteistoimintana. Irtaimiston siirrossa pääsääntönä on, että käyttäjäorganisaatio huolehtii irtaimiston pakkaamisesta ja Toimitilat-vastuualue sen siirtämisestä ja säilyttämisestä. Mikäli irtaimistoa aiotaan palauttaa tiloihin korjauksen jälkeen, on irtaimisto puhdistettava huolellisesti puhdistusohjeiden mukaisesti. Irtaimiston puhdistamisen järjestämisestä vastaa Toimitilat-vastuualue. Kiinteistöhoitopäällikkö ja siivoustyönohjaaja antavat tarvittaessa lisäohjeistusta asiaan liittyen. Käyttäjäorganisaatio vastaa yksikön pientarvikkeiden, mappien ja papereiden ym. säilyttämisestä/hävittämisestä.

Tiedotusvastuu korjausten edistymisestä, valmistumisesta ja onnistumisen varmistamiseksi tehtävistä seurantatoimenpiteistä kuuluu korjausvaiheessa Toimitilat - vastuualueelle.

Vaihe 4 Onnistumisen arviointi ja seuranta

Kun olosuhdehaitta on saatu korjattua, siirrytään arviointi- ja seurantavaiheeseen. Seurantavaiheessa käyttäjille tehdään tarvittaessa oirekysely. Oirekysely toteutetaan aikaisintaan 6 kk korjauksen valmistumisesta. Kysely tulee tehdä samaan vuodenaikaan kuin vaiheessa 2 tehty kysely. Kohdekohtainen moniammatillinen sisäilmatyöryhmä valitsee käytettävän oirekyselymallin tapauskohtaisesti. Vaiheessa 4 on suositeltavaa käyttää samaa kyselyä kuin käytettiin vaiheessa 2.

Arviointi- ja seurantavaiheessa sisäilmatyöryhmä käy läpi oirekyselyn tulokset ja päättää jatkotoimenpiteistä. Ryhmä arvioi prosessin onnistumista ja tarkistaa, ovatko kaikki sisäilmatyöryhmän asettamat tavoitteet täyttyneet. Jos seurantavaiheessa tehtävän oirekyselyn tulokset viittaavat edelleen sisäilmaongelmaan, siirrytään prosessissa takaisin vaiheeseen 2.

Arviointi- ja seurantavaiheessa tiedotuksesta vastaa toimitilat-vastuualue. Se tiedottaa tilojen käyttäjiä ja eri sidosryhmiä seurantatoimenpiteiden tuloksista ja mahdollisista

Luotu 30.8.2018

Päivitys 26.2.2021, 6.2.2023

29.4.2024

jatkotoimenpiteistä. Tiedottamisessa tuodaan esille seuraava peruseriaate:

”Sisäilmakorjausten yleisenä tavoitteena on, että tiloissa olleen olosuhdehaitan korjausten ja poistamisen jälkeen kohdetilat ovat terveelliset ja turvalliset tilojen käyttäjille ja että kaikki käyttäjät voivat jatkaa toimintaa korjatuissa tiloissa. Työterveyslaitoksen mukaan käytäntö on kuitenkin osoittanut, ettei perusteellisinkaan tilojen korjaus ja puhdistus välttämättä puhdistaa tiloja riittävän puhtaaksi herkimmille yksilöille, vaan oireet saattavat palata tiloihin palattaessa. Tähän perustuen tilojen korjausten voidaan katsoa onnistuneen, vaikka yksittäiset herkimmät henkilöt eivät voisi tiloihin palatakaan”.

Arviointi- ja seurantavaiheen kesto on yleensä vähintään 1 vuosi. Vaiheen loputtua päättyy myös kohdekohtaisen moniammatillisen sisäilmatyöryhmän toiminta. Korjausmenetelmästä riippuen seurantavaiheessa voi olla tarpeen tehdä laadunvarmistusmittauksia ja tutkimuksia myöhemminkin.

Viestintä

on onnistuneen sisäilmaprosessin yksi menestystekijä.

Viestintää on hyvä tehdä tilanteesta säännöllisesti, vaikka varsinaista uutta kerrottavaa ei olisikaan. Viestinnällä rakennetaan luottamusta tilojen käyttäjien ja ongelmatilannetta hoitavien välillä. Huono tai puutteellinen viestintä voi jättää epäluulon esim. korjaustoimenpiteiden onnistumisesta. Aktiivisella viestinnällä estetään tai oikaistaan huhuja ja rauhoitetaan tilannetta. Tiedottaminen pohjautuu olemassa oleviin aikatauluihin, selvityksiin ja tutkimuksiin, asiantuntija-arvioihin ja suunnitelmiin. Tiedossa olevista asioista viestitään avoimesti ja suunnitteilla olevista asioista pyritään antamaan ainakin suuntaa antava aikataulu. Tuodaan avoimesti esille myös se, jos vielä ei tiedetä. Jos viestintä jää tekemättä, näyttäytyy se tilojen käyttäjille siten, että asioille ei tehdä mitään, vaikka todellisuudessa taustalla tapahtuisikin paljon erilaisia asioita. Viestinnän toteutuksesta vastaa toimitilat-vastuualue yhteistyössä kaupungin viestinnän asiantuntijan ja yksikön esihenkilön kanssa.

Toimintamalliin liittyvät dokumentit löytyvät samalta nettisivulta kuin toimintamalli

- Ilmoitus olosuhdehaittaepäilystä
- Ohje siivouksen ja irtaimiston puhdistukseen kosteus- ja homevauriokorjauksen jälkeen